

בלימוד תורה, וכשמתעוררים ברגשי קודש והתלהבות רבה מתוך שמחת לימוד תורה הרי דינם כדין שמחת תורה לכל ישראל. ואל תשיבני שלא הותר הריקוד לכבוד חתן וכלה, שריקוד מצוה באמת לא הותר, אבל ריקוד לכבוד התורה הותר, וריקוד בני ישיבות בשבת כבוד התורה הוא.

ואף שאין מביאים ראיה מדברי רעיון ומחשבה, הנה דמות ראיה מדברי ריה"ל (כוזרי מאמר שני פרק נ') וז"ל ואין כניעתך בימי התענית יותר קרובה אל האלקים משמחתך בימי השבתות והמועדים כשתהיה שמחתך בכונה ולב שלם... ואם תעבור בך השמחה אל הנגון והריקוד היא עבודה ודביקות בענין האלקי". הנה מבואר שמתוך דביקות אלקית יכול אדם להגיע לריקוד בימי השבתות והמועדים והיא בכלל עבודת אלקים, ולא זו בלבד שאין איסור באותו ריקוד אלא שמקבלים עליו שכר עבודת ה'.

ולכן נראה לי שאין כדאי למחות ולהוכיח בני ישיבה שרוקדים בשבת, מתוך כל הטעמים שביארנו, וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים.

לא

בחירות בשבת

האם פרוכת חיצונית לארון-הקודש מחייבת בהלכה הנני מאשר קבלת מכתבו, ואת סליחתו אבקש על איחור תשובתי בכתב עד כה, ועתה אשיב על שתי שאלותיו בכתב, בנוסף על שיחתנו הטלפונית.

וזו שאלתו הראשונה:

שאלה:

בבית הכנסת אשר אני מתפלל עומדים לערוך בחירות. וכידוע לכב' הצבור אינו ער לחשיבות הענין ויש חשש שאם הבחירות יערכו בימות החול או אפילו במוצאי-שבת ישתתפו בהן שני מנינים לכל היותר, ואילו בשבת ההשתתפות תגיע לעשרה מנינים ויותר.

שאלתי היא אם בנסיבות האלה יש היתר לערוך את הבחירות בשבת ע"י כך שכל מתפלל יקבל מעטפה ובה נייר עם מספר שמות. שמות המועמדים גזורים ומקופלים והבוחר צריך רק להדק עם מהדק את השם הרצוי לו (מצורפת דוגמא).

תשובה:

בחירות בשבת אף אם ייערכו באמצעות פתקים המוכנים מבעוד-יום עם מהדקים וכו' או בכל צורה אחרת שאין בה שום איסור מצד עצמה, הן אסורות בשבת מכמה טעמים. העיקרי שבהם, הוא גזירה שמא יבוא לכתוב. ומכח גזירה זאת אסרו רבותינו דין בשבת, קידושין חליצה וכו' גזירה שמא יכתוב (ביצה לו: וכו' פ' הרמב"ם בפכ"ג מ"ה שבת הי"ד. והטור ושו"ע בסי' של"ט). וכן יש לאסור בחירות בשבת גזירה שמא יבוא למחוק, ומטעם זה גזרו רבותינו איסור קריאה בשטרי הדיוטות, ואפילו למנות את אורחיו מן הכתב אסרו חכמים (הרמב"ם שם הלכה י"ט ושו"ע סי' ש"ז). ואפילו מנהג שנהגו לכתוב מערב-שבת רשימת התרומות שרוצה לתרום למחרת היום לביהכנ"ס או למוסדות תורה וחסד וכדומה, ובשעת העליה לתורה מוסרו לשליח-צבור וקורא רשימת התרומות מתוך הכתב, אסרו רוב גדולי הפוסקים, ויש שהתירו בזה מטעמים שאינם שייכים בבחירות (עיין בנו"כ השו"ע שם ובאחרונים), וכן כתבו האחרונים להקל בהכנת

רשימות של נפטרים, שרוצה להתפלל לעילוי נשמתם בשבת וקורא מתוך הכתב, אף שרבים מגדוה"פ אסרו (גם זה עיין שם), וכל פרטי הלכות אלה ביארתי במקור חיים השלם ח"ג פרק קס"ה. אם כן כ"ש בחירות שיש בהם גם חשש שמא יכתוב, וגם חשש שמא ימחוק.

ועוד טעם לאסור בחירות בשבת, שזה ממש עובדין דחול, וכמה דברים אסרו רבותינו כידוע משום שנראים כמעשה חול בשבת. והחשש שמא ביום חול לא יבואו המתפללים בהמוניהם לבחור בהנהלה חדשה לבית הכנסת, אינה פוגמת בבחירות כלל, שכיון שהוזמנו כל הצבור, כל מי שלא בא ויתר על זכותו, ואלה שיבואו הם שיקבעו את ההנהלה החדשה בכח בחירתם. וכך ראוי מבח הדיון.

כי פשוט וברור שגם בתקנות הקהל תופסת מצות התורה, אחרי רבים להטות, ורוב הקהל מחייב את המיעוט, הן בדברים העומדים להכרעה ע"י כלל הצבור, והן בדברים העומדים להכרעה ע"י אותו גוף נבחר (יעויין בשו"ע יו"ד סי' רכ"ח סעיף ל"א, וכן בחו"מ סי' ר', ובנו"כ שם, ובגדולי הפוסקים שהאריכו למענייתם).

הן אמת שגדולה המחלוקת סביב התנאים המרשים לרוב לקבוע ולהחליט ויש מי שרצה לדמות נבחרת הקהל לדין (על דרך שכתב מרן הב"י בחו"מ ס"ס י"ג בשם הרשב"א), וכאמור היא מחלוקת עצומה (וכבר הארכתי בתשובה אחרת). ומה שברור להלכה ולמעשה הוא: שכיון שכל הצבור משלמי המס מוזמנים לחוות דעתם או לבחור, אותם שנמנעים מלבוא ויתרו על זכותם, והבאים הם יבחרו בכח הרוב ויקבעו את ההנהלה החדשה.

התשובה השניה נדפסה במקומה לעיל סימן כ"ו.